

LA SKOLTA MONDO

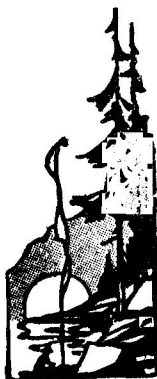
OFICIALA ORGANO DE LA SKOLTA ESPERANTISTA LIGO



...i Esperanto en

LA SKOLTA MONDO

...skriptoj kaj anoncoj:
...o, Majo, Aŭgusto kaj de
...ovembro.



6500 KRISTIANSUND

VOLUMO 4 N-RO 17
1-A JARKVARONO 1973

S * E * L

Fondinto: "Avoto"
Kunfondinto: J.W. Leslie
Honoraj Prezidantoj:
"Avoto". Norman Booth.
D.H. Davis. L.J. Van Gulck

Prezidanto: John Berggreen,
Brattvollveien 23 c,
Nordstrandhøgda, Norvegujo

Sekretario: J. K. Hammer,
Taxisstraat 7, Zaandam,
Nederlando.
Poŝtĝirkonto 63 22 46.

Kasisto kaj Administranto de
"La Skolta Mondo":
David H. Withey, 21 Brook-
field Avenue, Waterloo,
Liverpool L 22 3YE, Britujo
Telefono WAT 2936

Redaktoro: Hans Amund Rosbach,
Nergata 37 c, N-6500
Kristiansund N, Norvegujo.

La Skolta Mondo aperas kvar-
foje en la jaro.

Okaze de nericevo, bonvolu
sciigi vian Nacian Reprezen-
tanton aŭ la Administranton.

HONORARIO

Mi ne kredas, ke iu ajn el la multaj
libervolaj laborantoj en nia movado
iam postulis aŭ eĉ pensis pri hono-
rario pro sia laboro.

Tamen la laboro devus esti honorar-
ita! Multmaniere!

Al ĉiu la videblaj rezultoj estas
honorario.

Tial la reakcio al la konkurso en la
lasta numero fakte estas ia honorario
por la redaktoro.

Same la absendata materialo por la
gazeto - ĉu uzata aŭ ne - kaj laŭdo
kaj kritiko.

Tamen mi nun volas atentigi pri io
pli konkreta.

Mi ĵus ricevis leteron el unu el la
"nepagipovaj" landoj - kaj sur la
koverto

Koverto estis malbela kaj tre
ordinara poŝtmarko. La lando,
pri kiu temas, estas inter la
landoj kun plej belaj kaj plej
ŝatataj poŝtmarkoj. La send-
into de la letero povus sen ia
ekstra kosto uzi poŝtmarkon
kiu vekus ĝojon ĉe ĉiu filate-
listo, sed ne faris tion.

Kial?

Samtempe venis letero el lando
kies poŝtmarkoj ofte estas nur
sama portreto de la ŝtatestro
Sed ĉi tiu poŝtmarko verŝajne
estis zorge elektita.

Honorario!

Jes, ĉar se tiu, al kiu vi
skribas, ne mem estas kolek-
tinto, li (aŭ ŝi) ja aŭ mem
havas infanojn, aŭ konas iun,
al kiu la bela poŝtmarko estus
ĝojo.

Krom tio estas mono entiu ĉi
malgrandaj paperpecoj. Mi mem
posedas - sur kovertoj rice-
vitaj de unu persono, kun kiu
mi per-esperante korespondis
dum kelkaj jaroj - poŝtmarkojn
al pluraj miloj da kronoj!

Kaj al la sendinto la leteroj
kostus la saman per tiuj kiel
per seninteresaj poŝtmarkoj!

UEA havigas al si monon per la
poŝtmarkoj - i.a. petante, ke
kiu skribas al UEA, enmetu
kelkajn uzitajn poŝtmarkojn.

En Norvegujo kontraŭtuberku-
loza laboro ricevas rimedojn
de "Tub-frim", t.e. asocio kiu
kolektas poŝtmarkojn dise en
oficejoj ktp tra la tuta lando

Kio estus pli nature, ol ke la
skoltoj atentus je tio - niaj
skoltazocioj ja havas insign-
ojn por filatelio!

Mi povas aserti, ke la supre
menciita kovertokolekto vekis
atenton - speciale, kiam mi
povas rakonti, ke ĝin havigis
al mi Esperanto!

Hans Amund

EBL

Ni havas eblecojn. Ni
Ĵamboreo per Radio.

Al Jpr 1972 partoprenis
invito kiun SEL sendis
radio-amatoroj la sendi-
ino E. Magaña de Eaca en
XE 2 AO.

Partoprenis ankaŭ la
XE 2 MMS, CCS kaj JX.
per tio la grupoj 3 ka-
urbo Chihuahua, kiuj
konatiĝis kun Esperanto
Oni havis kontaktojn
sendiloj en Panamo, Me-
Havaĵo kaj Peruo. La a-
kondiĉoj bedaŭrinde ma-
kontaktojn kun aliaj ko-

Imitinda ekzemplo por al-
-amatoroj.
Koran dankon al s-ino
Baca pro ŝia helpo.

eble estas nia plej gr-
nia Ligo ne havis la f-
ni nur revis pri ili.
Fakte ni nur kunvenis
Universalaj Kongresoj.
Nun SEL estas sufiĉe m-
militan, ke SEL ĉiujar
TIAL NI LUIS "MONTARAN
DE JULIO.

Ni esperas tie renkont
entuziasmajn membrojn
resulojn.

Kio gravas, estas ke n-
de SEL.

Kion ni povas doni?
Jen nur mallonga listo
Preskaŭ du aventurpena-
nojn, bonajn manĝojn,
regionojn kaj spertajn g-
- eĉ lingvan instruon
kiuj tion deziras.

Ĝis nun tamen la nombro
atendas viajn mendojn
10 % ĉe nia sekretario

Tio ĉi estas nia plej
la skoltoj.

NI US

EBLECOJ:

Koverto estis malbela kaj tre ordinara poŝtmarko. La lando, pri kiu temas, estas inter la landoj kun plej belaj kaj plej ŝataj poŝtmarkoj. La sendinto de la letero povus sen ia ekstra kosto uzi poŝtmarkon kiu vekus ĝojon ĉe ĉiu filatelisto, sed ne faris tion.

Kial?

Samtempe venis letero el lando kies poŝtmarkoj ofte estas nur sama portreto de la ŝtatestro Sed ĉi tiu poŝtmarko verŝajne estis zorge elektita.

Honorario!

Jes, ĉar se tiu, al kiu vi skribas, ne mem estas kolek-tanto, li (aŭ ŝi) ja aŭ mem havas infanojn, aŭ konas iun, al kiu la bela poŝtmarko estas ĝojo.

Krom tio estas mono entiu ĝi malgrandaj paperpecoj. Mi mem posedas - sur kovertoj ricevitaj du unu persono, kun kiu mi per-esperante korespondis dum kelkaj jaroj - poŝtmarkojn al pluraj miloj da kronoj!

Kaj al la sendinto la leteroj kostus la samon per tiuj kiel per seninteresaj poŝtmarkoj!

UEA havigas al si monon per la poŝtmarkoj - i.a. petante, ke kiu skribas al UEA, enmetu kelkajn uzitajn poŝtmarkojn.

En Norvegujo kontraŭtuberku--loza laboro ricevas rimedojn de "Tub-frim", t.e. asocio kiu kolektas poŝtmarkojn dise en oficejoj ktp tra la tuta lando

Kio estus pli nature, ol ke la skoltoj atentus je tio - niaj skoltazocioj ja havas insignojn por filatelio!

Mi povas aserti, ke la supre menciita kovertokolekto vekis atenton - speciale, kiam mi povas rakonti, ke ĝin havigis al mi Esperanto!

Ni havas eblecojn. Ni uzu ilin:

Jamboreo per Radio.

Al JpR 1972 partoprenis pro la invito kiun SEL sendis al la radio-amatoroj la sendilo de s-ino E. Magaña de Baca en Meksiko, XE 2 AO.

Partoprenis ankaŭ la sendiloj XE 2 MMS, CCS kaj JX. Kunvenis per tio la grupoj 3 kaj 7 de la urbo Chihuahua, kiuj pro tio konatiĝis kun Esperanto.

Oni havis kontaktojn kun aliaj sendiloj en Panamo, Meksiko kaj Havajo kaj Peruo. La atmosfera kondiĉoj bedaŭrinde malpermesis kontaktojn kun aliaj kontinentoj

Imitinda ekzemplo por aliaj radio-amatoroj.

Koran dankon al s-ino Magaña de Baca pro ŝia helpo.

Jen ni estas: S.E.L.

Vere estas necese, ke ni iom konitigi la skoltojn pri nia ekzisto!

Ne nepre necesas fari tion per grandaj kampanjoj. La pli valora estas, ke ĉiu el ni, ĉiam denove, plenumu etan taskon.

Jen la du, tre simplaj, taskoj por la venontaj monatoj:

Skoltoj: Montru vian korespondon kun eksterlando al tri aliaj skoltoj.

Skoltestroj: Parolu kun viaj kolegoj, kaj rakontu al ili, kion Esperanto signifas por vi!

BREGENZ

eble estas nia plej granda ebleco! Dum multaj jaroj post la milito nia Ligo ne havis la forton por mem organizi skoltajn kunvenojn - ni nur revis pri ili.

Fakte ni nur kunvenis en malgrandaj rondoj, kaj ĉefe nur dum la Universalaj Kongresoj.

Nun SEL estas sufiĉe matura por denove komenci la tradicion antaŭmilitan, ke SEL ĉiujare kunvenu.

TIAL NI LUIS "MONTARAN KABANON" DUM LA TEMPO 30-a DE JUNIO AL 14-a DE JULIO.

Ni esperas tie renkonti multajn entuziasmajn membrojn kaj interresulojn.

Tute ne gravas, ĉu ili estas spertaj en la internacia lingvo.

Kio gravas, estas ke ni volas kune loĝi, amikiĝi, ĝui la fratecon de SEL.

Kion ni povas doni?

Jen nur mallonga listo:

Preskaŭ du aventurpenajn semajnojn, bonajn manĝojn, interesan regionon kaj spertajn gvidantojn - eĉ lingvan instruon por tiuj, kiuj tion deziras.

Kion ni postulas?

Nur agrablan humoron - kaj iom da mono por pagi la plej necesajn elspezojn:

125 ned. gld. por 10 plenaj tagoj, inkluzive pluraj ekskursoj.

Ĝis nun tamen la nombro de aliĝintoj estas tro malgranda! Tial ni atendas viajn mendojn ĝis fino de aprilo, kun samtempa antaŭpago de 10 % ĉe nia sekretario.

Tio ĉi estas nia plej bona ŝanco montri la valoron de Esperanto al la skoltoj.

NI UZU LA EBLECOJN

Ham Amant

FINANCA RAPORTO

1. Resumo (kombino de kontoj ĉe kasisto (K), Ĝenerala Sekretario(S) kaj Redaktoro (R)).

Nota: La monunuo estas la pundo sterlinga (£)

Saldo 1971 £251 (£201 (K), £50 (R))
 Enspezoj £228 (£183 (K), £27 (S) £18 (R))
 Elspezoj £215 (£38 (K), £47 (S) £130 (R))

Gajno 1972 £13

Pzitiva saldo 1972 £264 (+£305 (K), +£20 (S), +£21 (R))

2. Detaloj.

	K	S	R
Enspezoj			
LA SKOLTA MONDO			
(abonoj subvenc)	23		
Kotizoj	8	25	9
Donacoj	56	2	9
De KAPITALA FOND-			
USO, rentoj ks	96		
	183	27	18
		= £228	

Kotizoj pagitaj de sekcioj kaj individuoj en Britujo, Nederlando, Belgujo, Norvegujo, Finnlando, Novselando, Japanujo, Kanado, Usono, Germanujo...

Elspezoj.

La Skolta Mondo			
Preskosto 4 nroj			98
Eksp de presejo al redaktoro:			5
Transpago al Sekr. pro elspezoj:	15		
Faldfolioj k.s.		13	
Kotizo UEA 1973		4	
Poŝtelspezoj k.s.	10	30	27
Papero al brita sekcio (repagita)	13		
	38	47	130 = 215. Gajno £13.

PAUL BLAISE FONDUSO

Saldo 1971 £ 13, Gajno 1972 £24, Saldo 1972 £ 37.

Komento: Kvankam la raporto montras pozitivan saldon, la mono kiun ni ricevas kiel abono al LSM estas mizere malgranda sumo. Ni devas pligrandigi la abonantaron, ĉar la pres- kaj poŝt-kostoj eluzas monon kiun ni bezonas por aliaj gravaj aferoj.

Se vi deziras klarigojn pri iu ajn detalo, bonvolu skribi rekte al mi.

Sincere via

David



Ankoraŭ sama prezo!!!!

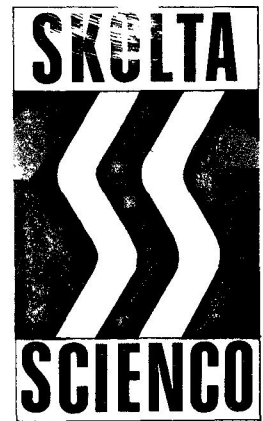
Ĵamborea Lingvo.

Se vi mendas per antaŭpago ĉe la sekretario antaŭ la 15-a de junio

ni garantias la nunan prezon: po 2.50 ned. gld.

Rabato: 25% por mendoj de pli ol 10 ekz.

Kontraŭ la sama malalta prezo: Disko kun unuaj lecionoj.



DE
VERDA PEGO

Prenu larĝan poton el vitro. M en ĝi tavolon de vato kaj malsek ĝin.

Metu kelkajn pizojn sur ĝin.

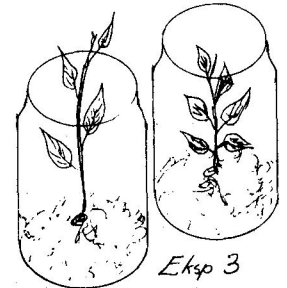
Prenu duan poton sammaniere, nun ne malsekigu la vaton. Kontr - vi zorgu, ke ĉio estu kiel e plej seka!

Bone fermu la poton per kovrilo

En tria poto metu tiom da akvo, la semoj estu sub ĝi. Verŝu iom oleo sur la akvon.

Per la eksperimento vi povas leri ke semoj bezonas aeron kaj akvon. En la dua poto la akvo mankas, en la tria la aero ne povas atingi al la semoj.

Ĉu la semoj tamen ĝermas? Se ja kiom rapide ili kreskas?



Kiel
Pri l
plura
Unue
Uzu p
floro
Ekspe
Kovru
aŭ pe
Metu
kaj m
Donu
la se
de la
kiel
Notu,
alian
kita

Ek
De
la
de
er
Ri
Er
lu
ti

FINANCA RAPORTO

1. Resumo (kombino de kontoj ĉe kasisto (K), Ĝenerala Sekretario(S) kaj Redaktoro (R)).

Noto: La monunuo estas la pundo sterlinga (£)

Saldo 1971 £251 (£201 (K), £50 (R))
 Enspezoj £228 (£183 (K), £27 (S) £18 (R))
 Elspezoj £215 (£38 (K), £47 (S) £130 (R))

Gajno 1972 £13

Pozitiva saldo 1972 £264 (+£305 (K), +£20 (S), +£21 (R))

2. Detaloj.

Enspezoj	K	S	R
LA SKOLTA MONDO (abonoj subvenc)	23		
Kotizoj	8	25	9
Donacoj	56	2	9
De KAPITALA FOND- USO, rentoj ks	96		
	183	27	18
	= £228		

Kotizoj pagitaj de sekcioj kaj individuoj en Britujo, Nederlando, Belgujo, Norvegujo, Finnlando, Novselando, Japanujo, Kanado, Usono, Germanujo...

Elspezoj.

La Skolta Mondo			
Preskostoj 4 nroj			98
Eksp de presejo al redaktoro:			5
Transpago al Sekr. pro elspezoj:	15		
Faldfolioj k.s.		13	
Kotizo UEA 1973		4	
Poŝtelspezoj k.s.	10	30	27
Papero al brita sekcio (repagita)	13		
	38	47	130 = 215.

Gajno £13.

PAUL BLAISE FONDUSO

Saldo 1971 £ 13, Gajno 1972 £24, Saldo 1972 £ 37.

Komento: Kvankam la raporto montras pozitivan saldon, la mono kiun ni ricevas kiel abono al LSM estas mizere malgranda sumo. Ni devas pligrandigi la abonantaron, ĉar la pres- kaj poŝt-kostoj eluzas monon kiun ni bezonas por aliaj gravaj aferoj. Se vi deziras klarigojn pri iu ajn detalo, bonvolu skribi rekte al mi.

Sincere via

David

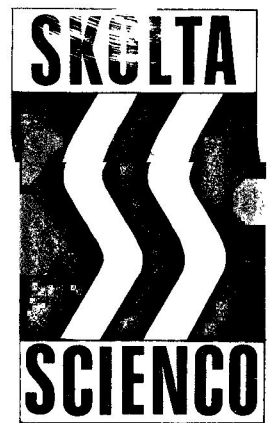
Ĝankoraŭ sama prezo!!!!

Ĝamborea Lingvo.

Se vi mendas per antaŭpago ĉe la sekretario antaŭ la 15-a de junio ni garantias la nunan prezon: po 2.50 ned. gld.

Rabato: 25% por mendoj de pli ol 10 ekz.

Kontraŭ la sama malalta prezo: Disko kun unuaj lecionoj.



DE
VERDA PEGO

Prenu larĝan poton el vitro. M en ĝi tavolon de vato kaj malsek ĝin.

Metu kelkajn pizojn sur ĝin.

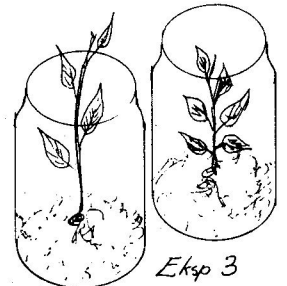
Prenu duan poton sammaniere, nun ne malsekigula vaton. Kontr - vi zorgu, ke ĉio estu kiel e plej seka!

Bone fermu la poton per kovrilo

En tria poto metu tiom da akvo, la semoj estu sub ĝi. Verŝu iom oleo sur la akvon.

Per la eksperimento vi povas ler ke semoj bezonas aeron kaj akvo En la dua poto la akvo mankas, en la tria la aero ne povas atingi al la semoj.

Ĉu la semoj tamen ĝermas? Se ĵ kiom rapide ili kreskas?



Kiel
Pri l
qlura
Unue
Uzu
florc
Ekspe
Kovru
aŭ pe
Metu
kaj n
Donu
la se
de la
kiel
Notu,
aliar
kita

Ek
De
la
de
en
Ri
En
lu
ti

Dum la SELkunveno dum UK oni plendis pri manko de raporto pri financoj de la Ligo. Jen:

kasisto (K), Ĝenerala Sekretario(S)

las la pundo sterlinga (£)

), £50 (R))
) £27 (S) £18 (R))
) £47 (S) £130 (R))

£305 (K), +£20 (S), +£21 (R))

S R

5 9 Kotizoj pagitaj de sek-
2 9 cioj kaj individuoj en
Britujo, Nederlando,
Belgujo, Norvegujo, Finn
lando, Novselando, Jap-
7 18 anujo, Kanado, Usono,
228 Germanujo...

98

5

13
4
30 27

47 130 = 215. Gajno £13.

72 £24, Saldo 1972 £ 37.

ontras pozitivan saldon, la mono kiun
estas mizere malgranda sumo. Ni devas
ar la pres- kaj poŝt-kostoj eluzas monon
vaj aferoj.

u ajn detalo, bonvolu skribi rekte al

Sincere via

David

ezo!!!!

r antaŭpago ĉe la sekretario antaŭ la

nunan prezon: po 2.50 ned. gld.

mendoj de pli ol 10 ekz.

malalta prezo: Disko kun unuaj lecio-



DE
VERDA PEGO

Biologio.

Kiel semo ĝermas?

Pri la ĝermado de semoj vi povas fari plurajn interesajn eksperimentojn.

Unue zorgu, ke vi havu plurajn semojn. Uzu pizojn, fabojn kaj semojn de ĝardenfloroj. Kolektu semojn de sovaĝaj plantoj.

Eksperimento 1.

Kovru pladon aŭ teleron per absorba papero aŭ peco de tolo, kaj malsekigu ĝin.

Metu la semojn sur la malsekan tavolon, kaj metu la teleron en varmeta, luma loko.

Donu iom da akvo ĉiutage, kaj notu kiam la semoj ĝermas. Klopodu fari desegnaĵon de la junaj plantoj. Faru serion de bildoj kiel ia planteto kreskas.

Notu, ke la unuaj folioj de la planto havas alian formon ol la folioj de la plenkreskita planto.

Eksperimento 2.

Prenu larĝan poton el vitro. Metu en ĝi tavolon de vato kaj malsekigu ĝin.

Metu kelkajn pizojn sur ĝin.

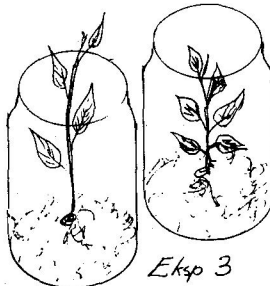
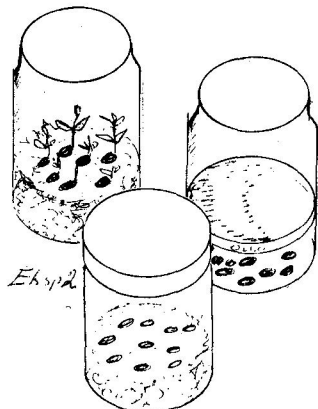
Prenu duan poton sammaniere, sed nun ne malsekigu la vaton. Kontraŭe - vi zorgu, ke ĉio estu kiel eble plej seka!

Bone fermu la poton per kovrilo.

En tria poto metu tiom da akvo, ke la semoj estu sub ĝi. Verŝu iom da oleo sur la akvon.

Per la eksperimento vi povas lerni, ke semoj bezonas aeron kaj akvon. En la dua poto la akvo mankas, kaj en la tria la aero ne povas atingi al la semoj.

Ĉu la semoj tamen ĝermas? Se jes, kiom rapide ili kreskas?



Eksperimento 3.

Denove preparu du potojn kun semoj en la plej bona maniero, do kiel poto unu de la dua eksperimento. Metu la unuan en la lumo, la alian en malluma loko. Rigardu, kiel la semoj kreskas.

En la mallumo ili klopodas atingi la lumon, tial ili kreskas kunte longaj tigoj.

Dum la SELkunveno dum UK oni plendis pri manko de raporto pri financoj de la Ligo. Jen:

Ĉe kasisto (K), Ĝenerala Sekretario(S)

estas la pundo sterlinga (£)

(K), £50 (R))
(K), £27 (S) £18 (R))
(K), £47 (S) £130 (R))

£305 (K), +£20 (S), +£21 (R))

S R

25 9 Kotizoj pagitaj de sek-
2 9 cioj kaj individuoj en
Britujo, Nederlando,
Belgujo, Norvegujo, Finn
27 18 lando, Novselando, Jap-
ano, Kanado, Usono,
Germanujo...

£228

98

5

13
4
30 27

47 130 = 215. Gajno £13.

72 £24, Saldo 1972 £ 37.

entras pozitivan saldon, la mono kiun
estas mizere malgranda sumo. Ni devas
ar la pres- kaj poŝt-kostoj eluzas monon
raj aferoj.

ajna detalo, bonvolu skribi rekte al
Sincere via

Davit

zo!!!!

antaŭpago ĉe la sekretario antaŭ la

unuan prezon: po 2.50 ned. gld.

sendoj de pli ol 10 ekz.

malalta prezo: Disko kun unuaj lecio-



DE
VERDA PEGO

Biologio.

Kiel semo ĝermas?

Pri la ĝermado de semoj vi povas fari plurajn interesajn eksperimentojn.

Unue zorgu, ke vi havu plurajn semojn. Uzu pizojn, fabojn kaj semojn de ĝardenfloroj. Kolektu semojn de sovaĝaj plantoj.

Eksperimento 1.

Kovru pladon aŭ teleron per absorba papero aŭ peco de tolo, kaj malsekigu ĝin.

Metu la semojn sur la malsekan tavolon, kaj metu la teleron en varmeta, luma loko.

Donu iom da akvo ĉiutage, kaj notu kiam la semoj ĝermas. Klopodu fari desegnaĵon de la junaj plantoj. Faru serion de bildoj kiel ia planteto kreskas.

Notu, ke la unuaj folioj de la planto havas alian formon ol la folioj de la plenkreskita planto.

Eksperimento 2.

Prenu larĝan poton el vitro. Metu en ĝi tavolon de vato kaj malsekigu ĝin.

Metu kelkajn pizojn sur ĝin.

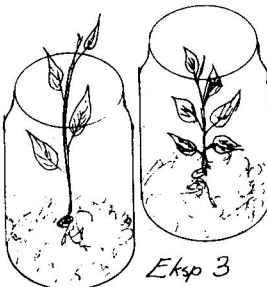
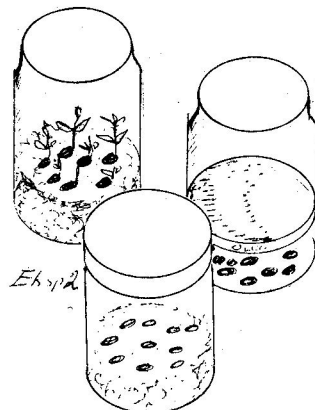
Prenu duan poton sammaniere, sed nun ne malsekigu la vaton. Kontraŭe - vi zorgu, ke ĉio estu kiel eble plej seka!

Bone fermu la poton per kovrilo.

En tria potu metu tiom da akvo, ke la semoj estu sub ĝi. Verŝu iom da oleo sur la akvon.

Per la eksperimento vi povas lerni, ke semoj bezonas aeron kaj akvon. En la dua potu la akvo mankas, kaj en la tria la aero ne povas atingi al la semoj.

Ĉu la semoj tamen ĝermas? Se jes, kiom rapide ili kreskas?



Eksperimento 3.

Denove preparu du potojn kun semoj en la plej bona maniero, do kiel potu unu de la dua eksperimento. Metu la unuan en la lumo, la alian en malluma loko. Rigardu, kiel la semoj kreskas.

En la mallumo ili klopodas atingi la lumon, tial ili kreskas kun tre longaj tigoj.

Rimarko.

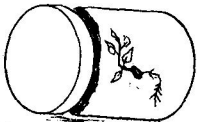
Kelkfoje la semoj tute ne ĝermas. Ekzemple la semoj el prunoj kaj ĉerizoj. Ili havas ŝelon el speco de ligno, kiu antaŭe devas forputri.

Kelkaj semoj atendas ĝis la "vintro" forpasis. Ekzemple la semoj de ĝardenplanto de la speco "Flokso" (latine: Phlox) kelkfoje estas tiaj.

Kontrolu ĉu ili volas ĝermi post kelktaga restado en la plej malvarma loko de la fridujo (malvarmiga ŝranko).

Plantoj povas distingi inter SUPRE kaj SUBE.

Eksperimento 4



Eksp 4

Prenu poton el vitro, metu kontraŭ la vando paperon. Plenigu la mezan parton per tero. Metu kelkajn pizojn inter la papero kaj la vitro, tiel ke vi povas vidi ilin, kaj ke la semo estu en fiksa loko, premita inter papero kaj vitro.

Rigardu, kiam radikoj kaj tigo aperas: La radikoj kreskas malsupren, la tigo supren.

Tiam metu la poton sur ĝia flanko. Nun la kreskado okazas en aliaj direktoj: Denove la radikoj kreskas malsupren, la tigo kreskas supren.

Fine metu la poton kun la kovrilo sube: Kion faras la kreskantaj radikoj kaj tigo?

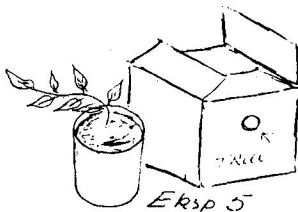
Plantoj povas "vidi" la lumon.

Eksperimento 5.

Metu poton kun planteto en skatolon. Faru truon en unu vando de la skatolo. La planto kreskas en la direkto de la truo.

Eksperimento 6.

Metu planton kun longaj tigoj en skatolon kiel



Eksp 5

mi desegnis por vi. Se la planto ne mortas pro la mallumo, ĝi klopodos kreski en la direkto de la lumo.

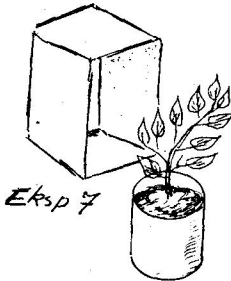
Eksperimento 7.

Metu planton en skatolon, de kiu unu vando mankas. Rigardu kiel ĝi kreskas.

Eksperimento 8.

Ni ripetu eksp. 3 en iom alia formo.

Preparu du potojn kun semoj, kaj gluu nigran paperon ĉirkaŭ unu el la potoj. Rigardu kion la plantetoj en tiu potoj klopodos atingi la lumon.



Eksp 7

Eksperimento 9.

Vizitu arbaron. Bone rigardu la tiujn, kiuj estas ĉe la rando.

Kiuj arboj estas pli altaj? Kia des pli granda estas la diferenco?

Kiel aspektas la arboj ĉe la rando la sama maniero? Aŭ ĉu ili havas flankon? Kiu flanko kreskis plej

Transporto en la planto.

La transporto de supren en la planto

La plantoj "trinkas" la akvon per la radikoj

Ni klopodos montri

Eksperimento 10.

Fiksu planton kun la botelon per vando

Notu kion alta la botelon luma loko post unu tago.

Eksperimento 11.

Bindu plastan ŝarĝon ĉirkaŭ la kolo de la planto interne estos malvarma

Eksperimento 12.

Tranĉu per akra

planto kaj metu ĝin en botelo kun aŭ blua inko. Post kelkaj tagoj koloron penetri tra la kanaletoj

Tranĉu plataĵon de la tigo, kaj estas uzataj.

Sammaniere vi klopodu kolorigi blua tigo estas sufiĉe dika kaj forta en du partojn laŭlonge, kaj metu eto kun kolorigita akvo. Viricevo

La provizejo de la planto.

Multaj plantoj konservas nutron en bulboj aŭ tuberoj. Aŭ ili prenutro en la semo, porke la juna planto. Plejofte la provizo konsistas el (Sukeroj, ĉar estas diversaj specoj la faruno, el kiu ni faras panon la planto metis en la semoj.

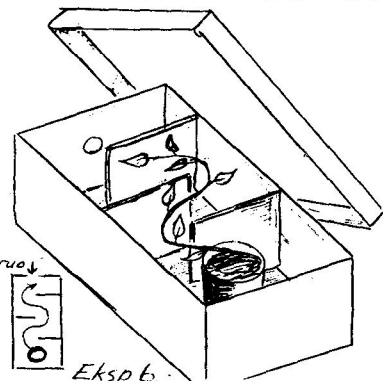
Ni uzas amelon el terpomoj i.a. lakton por fari pudingojn aŭ saŭsojn por fari gluon.

El betoj oni povas fari sukeron. ankaŭ estas provizejo.

Facile ni povas montri la ekzistadon tio bonan rimedon: La elemento J



Eksp 10



Eksp 6

Ekzemple la semoj el prunoj kaj
o de ligno, kiu antaŭe devas for-
tro" forpasis. Ekzemple la semoj
kso" (latine: Phlox) kelkfoje estas
kelktaga restado en la plej mal-
miga ŝranko).

RE kaj SUBE. Eksperimento 4

ton el vitro, metu kontraŭ la vando
Plenigu la mezan parton per tero.
kajn pizojn inter la papero kaj la
iel ke vi povas vidi ilin, kaj ke
estu en fiksa loko, premita inter
aj vitro.

kiam radikoj kaj tigo aperas: La
kreskas malsupren, la tigo supren.
u la poton sur ĝia flanko. Nun la
j: Denove la radikoj kreskas mal-

o sube: Kion faras la kreskantaj



don.
plo.
e la

kat-
kiel

esegnis por vi. Se la planto ne
as pro la mallumo, ĝi klopodos
ski en la direkto de la lumo.

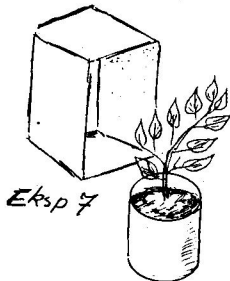
perimento 7.

u planton en skatolon, de kiu unu
do mankas. Rigardu kiel ĝi kreskas.

perimento 8.

ripetu eksp. 3 en iom alia formo.

aru du potojn
semoj, kaj
nigran pape-
ĉirkaŭ unu el
otoj. Rigardu
la plantetoj
liu potu klo-



Eksperimento 9.

Vizitu arbaron. Bone rigardu la arbojn, kiuj estas en la mezo, kaj
tiujn, kiuj estas ĉe la rando.

Kiuj arboj estas pli altaj? Kial? Ju pli densa la arbaro estas,
des pli granda estas la diferenco.

Kiel aspektas la arboj ĉe la rando? Ĉu ili kreskis je ĉiu flanko en
la sama maniero? Aŭ ĉu ili havas unu "bonan" kaj unu "malbonan"
flankon? Kiu flanko kreskis plej bone?

Transporto en la planto.

La transporto de la nutraj materialoj el la tero
supren en la planto okazas per akvo.

La plantoj "trinkas" per la radikoj kaj "vaporigas"
la akvon per la folioj.

Ni klopodas montri tion per kelkaj eksperimentoj.

Eksperimento 10.

Fiksu planton kun la radikoj en botelo, kaj fermu
la botelon per vakso.

Notu kiom alta la akvo estas en la botelo. Metu la
botelon en luma lokoj notu kiom alta la akvo estas
post unu tago.

Eksperimento 11.

Bindu platan sakon super la planto kaj fermu ĝin
ĉirkaŭ la kolo de la botelo. Baldaŭ la plasta sako
interne estos malseka pro vaporigita akvo.

Eksperimento 12.

Tranĉu per akra tranĉilo tigon kun folioj de ia
planto kaj metu ĝin en botelo kun akvo. Kolorigu la akvon per ruĝa
aŭ blua inko. Post kelkaj tagoj (aŭ eĉ pli mallonge) vi vidos la
koloron penetri tra la kanaletoj de la tigo kaj folioj.

Tranĉu plataĵon de la tigo, kaj rigardu kiaj kanaloj
estas uzataj.

Sammaniere vi klopodu kolorigi blankajn florojn. Se la
tigo estas sufiĉe dika kaj forta, klopodu dividi ĝin
en du partojn laŭlonge, kaj metu ĉiun parton en tub-
eto kun kolorigita akvo. Vi ricevos dukoloran floron!

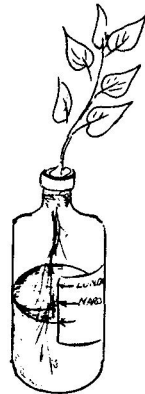
La provizejo de la planto.

Multaj plantoj konservas nutron por la vintra sezono
en bulboj aŭ tuberoj. Aŭ ili preparas provizon de
nutro en la semo, por ke la juna planto povu ĝin uzi.
Plejofte la provizo konsistas el sukeroj aŭ amelo.
(Sukeroj, ĉar estas diversaj specoj da ĝi!)
La faruno, el kiu ni faras panon, estas la amelo kiun
la planto metis en la semoj.

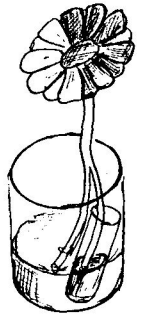
Ni uzas amelon el terpomoj i.a. por "dikigi" akvon aŭ
lakton por fari pudingojn aŭ saŭcojn. Oni ankaŭ uzas
ĝin por fari gluon.

El betoj oni povas fari sukeron. Beto estas dika radikoj, kaj fakte
ankaŭ estas provizejo.

Facile ni povas montri la ekziston de amelo, ĉar la kemio havas por
tio bonan rimedon: La elemento JODO donas kun amelo tre profundan



Eksp 10



Eksp 12

bluan koloron. Eble en via unua-help-kesto estas jodosolvaĵo por prizorgi vundojn. Uzu tion por la sekvantaj eksperimentoj.

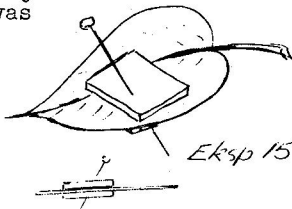
Eksperimento 13. Faruno estas amelo.

Prenu iom da faruno, kaj metu guton de JODOSolvaĵo sur ĝi. Kion vi vidas?

Eksperimento 14. Fari amelon el terpomoj.

Raspu terpomon ĝis tre malgrandaj pecoj. Metu la tuton en multe da akvo.

La terpomo konsistas el malgrandaj ĉambretoj (celoj), kiujn vi malfermis. La restoj de la celoj estas malpezaj, la amelo estas peza. Kiam vi kirlas la akvon kaj atendas momenton, la amelo iras suben kaj vi povas forverŝi la akvon kun la celvandoj. Se necese tiel lavu la amelon plurfoje. Ĝi formas tavolon sur la fundo de la poto. Elprenu, sekigu kaj kontrolu per jodo.



Eksperimento 15. Folioj faras amelon en la lumo.

Lumo estas la "motoro" per kiu la planto funkcias. Sen lumo ĝi ne povas funkcii.

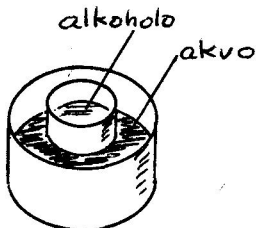
Fiksu per pingloj pecon da dika kartono sur folio de vivanta planto, kaj lasu ĝin tie dum kelkaj tagoj.

Kuiru la folion en alkoholo. SED TIO ESTAS DANGERA? ĈAR ALKOHOLO ESTAS BRULEBLA: TIAL NE PRE FARU, kiel la bildo montras, kaj faru ĝin ekstere en sendanĝera loko.

NE estu STULTA, agu kiel mi diras!!!

Se la folio estas kuirita, la celvandoj estas rompitaĵoj, kaj ni povas atingi la amelon, kaj la verda koloro iomete malaperis, ke ni bone povu vidi.

Nun metu jodon sur la folio. Kio okazos? Ĉu la tuta folio bluiĝas?



SSA fajro

Eksp. 15

"Boli alkoholon"

Ankoraŭ multaj eksperimentoj estas eblaj kun plantoj.

Vi ne povos konservi la plantojn, kiujn vi kreskigis en la potoj, ĉar vi donis al ili nur akvon. Kaj tio ne sufiĉas! Ili nur kreskas, ĉar ĉiu semo havas nutroprovizon. Nur la plantetoj de eksperimento 4 povos vivi iom pli longe. Kial?

Por kompreni tion ankoraŭ unu lasta eksperimento.

Eksperimento 16. Plantoj sur akvo.

Plenigu du botelojn per akvo, la unua per la plej pura akvo, kiun vi povas ekhavi, la alia per "malpura" akvo. Faru ĝin tiel:

Metu iom da tero en akvo, bone kirlu ĝin. Filtru al akvon. Nun la nutraj saloj el la tero estas solvitaj en ĝi.

Fiksu kun buleto de tolo, strieto de kartono aŭ alimaniere planton ĉe la kolo de ĉiu botelo.

Kontrolu, ke la unua nur iomete kreskas, la dua multe pli bone.

Kiu el vi volas raportii pri siaj eksperimentoj al LSM? Kiu kuraĝas proponi eksperimentojn?



ETAJ NOTOJ

Ĉeĥoslovakujo:
Inter la dek ekzempleroj al tiu lando, ni ĉifoje metis papereton por kontroli ĉu ili vere alvenas - diras la ĝen. sekr.

Revenis unu ĝoja letero, dirante ke presaĵoj ne plu estas kontrolataj, se ili estas senditaj en blanka koverto. Tamen: naŭ el dek ne respondis...

Kaj informis nia amiko St.L al la red., ke li ne plu povas ricevis LSM'on ĉar ĝi iras al la doganejo.

Heroldo de Esp

La internacia gazeto Heroldo aperigis artikolojn pri nia kampanjo en la numeroj 1535 kaj 1536. Dankon!

Emblemo Skolta Scienco.

Nederlanda junulo provizis nin per Ni esperas ke ĝi plaĉas al vi. Ĉu en SEL estas pli da gejunuloj nia revuo?

Belgujo. La Belga Skolta revuo pasintjare, kaj en 1973 aperos n venos kurso!

La Sekretariejo estos fermita de Mendojn bonvolu ensendi antaŭ la

Portugalujo: I en Lisabono okazis Esperanto, al de grupo 19 per SEL prezentis Baden Powell kaj plerojn de niaj el diversaj le



Multaj knaboj zitis. La organizaĵo porta vino kaj Speciala faldilo lingvo disdoni Jam nia NR en jam okupas tiu jaro, plendas helpanton!

Ni gratulas pri tivo de niaj j

Sed: Ĉu eble bonvola personi.

li. Ĉar Jaime por gvidi.

Alian foton v

kesto estas jodosolvaĵo por
kvantaj eksperimentoj.

de JODOsolvaĵo sur ĝi. Kion vi

omoj.

coj. Metu la tuton en multe da

ambretoj (celoj), kiujn vi mal-
malpezaj, la
la akvon kaj
n kaj vi povas

j. Se
Ĝi

to.

io.

en la

as la

er kiu

funkcias. Sen lumo ĝi ne povas

angloj pecon da dika kartono
vivanta planto, kaj lasu ĝin
kaj tagoj.

blion en alkoholo. SED TIO ESTAS
AR ALKOHOLO ESTAS BRULEBLA: TIAL
RU, kiel la bildo montras, kaj
ekstere en sendanĝera loko.

ANTA, agu kiel mi diras!!!

o estas kuirita, la celvandoj
taj, kaj ni povas atingi la ame-
verda koloro romete malaperis,
povu vidi.

don sur la folio. Kio okazos?
folio bluiĝas?

blaj kun plantoj.

ujn vi kreskigis en la potoj,
io ne sufiĉas! Ili nur kreskas,
ur la plantetoj de eksperimento

eksperimento.

per la plej pura akvo, kiun
a" akvo. Faru ĝin tiel:

ĝin. Filtru al akvon. Nun la
kaj en ĝi.

kartono aŭ alimaniere planton

kas, la dua multe pli bone.

perimentoj al LSM? Kiu kuraĝas



ETAJ NOTOJ

Norvegujo: La oficiala skolta
gazeto "Speideren" informas,
ke 70 norvegaj skoltoj dum la
nacia ĵamboreo en Røros elek-
tis la temon "Esperanto" por
ĵamborea labortasko.

Tial: Skribu korespondpetojn
al "Speideren
N.S.F., adr.
Møllergt. 43,
Oslo 1,"
menciu tiun
noton kaj petu
korespondon en
Esperanto.

Nederlando:
Scouting: revuo
de la Neder-
landa Geskolta
Federacio -
aperigis arti-
kolon pri la
uzo de Espe-
ranto en la
"Skolta Inter
Liga Programo"
de Skolta Monda
Oficejo.

Gratuloj. Ĉu
Nederlandaj
SEL-anoj nun
subite estas
tiel edziĝemaj?
Jam denove ni
devas gratuli
junan paron:
Peter Moetwil,
deĵoranto dum
EuroScout 72,
kaj Helen de
Boer, geedzoj
de la 6.a de
decembro.
Feliĉon al vi

Ĉeĥoslovakujo:
Inter la dek
ekzempleroj al
tiu lando, ni
ĉifoje metis
papereton por
kontroli ĉu ili
vere alvenas -
diras la ĝen.
sekr.

Revenis unu ĝoja
letero, dirante
ke presaĵoj ne
plu estas kon-
trolataj, se
ili estas send-
itaj en blanka
koverto.
Tamen: naŭ el
dek ne respon-
dis...

Kaj informis
nia amiko St.L
al la red., ke
li ne plu povas
ricevis LSM'on
ĉar ĝi iras al
la doganejo.

Heroldo de Esp

La internacia
gazeto Heroldo
aperigis arti-
kolojn pri nia
kampanjo en la
numeroj 1535
kaj 1536.
Dankon!

Emblemo Skolta Scienco.

Nederlanda junulo provizis nin per nova emblemo por nia rubriko S.S.
Ni esperas ke ĝi plaĉas al vi.
Ĉu en SEL estas pli da gejunuloj kiuj povas kaj volas kontribui al
nia revuo?

Belgujo. La Belga Skolta revuo Tele aperigis kurson pri Esperanto
pasintjare, kaj en 1973 aperos nova revuo TOP por dekjaruloj. En ĝi
venos kurso!

La Sekretariejo estos fermita de la 25a de junio ĝis 1.a de aŭgusto.
Mendojn bonvolu ensendi antaŭ la 15.a de junio.

Portugalujo: La 15an-17an de dec.
en Lisabono okazis ekspozicio pri
Esperanto, al kiu la junaj skoltoj
de grupo 19 partoprenis.
SEL prezentis la portretojn de
Baden Powell kaj Zamenhof, ekzem-
plerojn de nia gazeto kaj skoltaĵojn
el diversaj landoj.



Multaj knaboj de grupo 19 ĝin vi-
zitis. La organizantoj regalis per
porta vino kaj biskvitoj.
Speciala faldfolio en portugala
lingvo disdoniĝis.

Jam nia NR en Portugalujo, kiu ne
jam okupas tiun funkcion dum unu
jaro, plendas, ke li devus havi
helpanton!

Ni gratulas pro la bonega initia-
tivo de niaj-portugalaj amikoj.

Sed: Ĉu eble en Lisabono estas iu
bonvola persono kiu povas helpi al
li. Ĉar Jaime havas ankaŭ kurson
por gvidi.
Alian foton vidu lastpaĝe.

NDU

ito kiu lernis
la Essex-jam-
un skoltoj en
str. 10, D-4006

las korespondi
ribi klare.
ovanni 311,

kiuj eklernis
rezentanto en
ia, Rua Cidade
sboa 4.

grupo de D.B.
Whangarei,

te kun in skolto
precipe el la
18-jara, kaj
sittoj.

ichel-Reineke-

ulo. Mi volus
ara.
dseneg n.ro 153

c, N-6500 Kris-
ra skolto, dez.
markojn.

sia peto, jen

is la konkurso
omoj estis: TO
nujo), VIVI (en
USOVO (Rus-
KUKUI (Ha-
kaj VROOM-

atlason por

pro afablaj
ceson al la
anto en lia



NACIAJ REPRESENTANTOJ:

- Aŭstralio: S-ro S.H. Milligan, 14 Kerry Close, Doncaster, E 310g, Victoria.
- Belgujo: S-ro Eddy Frederickx, Paasbloemstraat 31, B-2060 Merksem-Antwerpen. Poŝtĉekk 9978.93. Tel (03)4524.76
S-ro L.J. van Gulck: telefono (03)3688.08
Poŝtkonto Belga Skolta Esp.-Sekretariato 327460.
- Brazilio: S-ro Euclides C. Soares, Av. Almirante Tamandare 979, Belem, Para.
- Britujo: S-ro C. Bardsley, 42 Westbourne Str., Oldham, Lancs.
- Danlando: S-ro Asger Petersen, Blistrupsvej 8, DK-2610 Rødovre. Telefno 707157.
- Finnlando: S-ro Seppo Tella, 9 kp, SF-55950 Imatra 95. Telefono 954-51130.
- Hispanujo: S-ro Pedro Marqueta, Fern el Catolico 32, 5^o izqda, Zaragoza. Telefono 252044
- Irlando: S-ro Frank Dobbs, 8 Ailesbury Grove, Dublin 4
- Italujo: Prof. Franco Tulone, Via Frangipene 8, I-92019 Sciacca, Agrigento. Telefono 21.198.
- Japanujo: S-ro Sinzo Sumiya, Daido Kagaku Sooti K.K. 16, Suekirotyo Kitatu, Osaka.
- Kanado: S-ro John H.F. Hoyle, Box 421, Forest Ont.
Helpa N.R: S-ro Paul Ronald, 45, 10th Ave., Roxboro, Que
- Nederlando: S-ro J.K. Hammer, Taxusstraat 7, Zaandam. Telefono (02980) 66931. Poŝtkonto 632246.
- Norvegujo: S-ro H.A. Rosbach, Nergt 37c, N-6500 Kristiansund N. Tel.: (073) 77620. Poŝtkonto 8030413
- Novzelando: S-ro D.B. Pease, Flat 2, 8 Dent Street, Whangarei.
- Portugalujo: S-ro Jaime de Matos Correia, Rua Cidade da Horta, Lote Q45-3^o, Pontinha, Lisboa 4.
- Usono: Ken Meyer, 1418 West Elm Street, Oxnard Cal. 93030.
- Zairo: S-ro Paul Deloin Nzemba-Paku, B.P. 280, Limete, Kinshasa.

Informoj pri membreco:

En landoj kun Nacia Sekcio: Informigu ĉe la N.R., kaj pagu al li la landan kotizon.

Individuaj membroj (Nur en landoj sen N.R.):

Kotizo inkl abono de LSM por junuloj ĝis 18 jaraj:

Nederlandaj guldenoj 3.30 aŭ egalvaloro.

Pli-aĝuloj: Ned. guldenoj 5.00 aŭ egalvaloro.

Subtenantoj: Minimume Ned. guldenoj 5.00 aŭ egalvaloro.

Oni pagu al la kasisto, aŭ se necese al la sekretario.

Bonvolu pagi la kotizon antaŭ la unua de aprilo.



ESTU PRETA

44

LA SKO

OFICIALA ORGANO



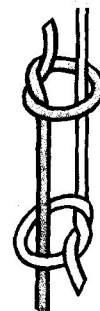
Tiu ĉi grupo de skoltetoj partoprenas kurson gvidatan de J. Matos Correia. Ĉi tie ili staras ĉe ekspozicio en kiu ili deĵoris.



LA SKOLTA MONDO

Limtempo por manuskriptoj kaj anoncoj:
1-a de Februaro, Majo, Aŭgusto kaj de
Novembro.

REDAKCIO: N-6500 KRISTIANSUND



rybářský uzel



NE ISSN 0037-6558